

[Handelsministeren.]

Sedler med Guld og til at købe Guld; i Overenskomsten skulde Nationalbanken ifølge Loven forpligte sig til, saa længe Banken ikke indløste sine Sedler med Guld, at handle i Overensstemmelse med Bankkommissæren med Hensyn til Bankens Handel med Valuta og de dermed i Forbindelse staaende Forhold.

Lovens Gyldighed blev i Slutningen af November i Fjor forlænget til Udgangen af Februar Maaned i Aar, og i Slutningen af Februar i Aar blev Gyldighedstiden ved Lov forlænget til Udgangen af Oktober Maaned i Aar. Til Loven blev der føjet en mindre betydende Bestemmelse om, at Skilleløst ogsaa omfattes af Indløselighedsbestemmelserne.

Det viste sig ret hurtigt, at Bestemmelserne om Suspension af Guldindløseligheden ikke var tilstrækkelige til at værne Kronen mod Kurssvingninger, og derfor blev Loven af 18. November 1931 om Foranstaltninger til Værn for den danske Valuta vedtaget. I denne Lov af 18. November blev Handelsministeren bemyndiget til at paabyde danske Eksportører at overføre deres ved Eksporten indvundne fremmede Valuta til danske Kroner, og der blev endvidere givet Bemyndigelse til at udstede Forskrifter med Hensyn til Indførsel fra Udlandet af Værdipapirer og Salg af saadanne for udenlandsk Regning m. v. Denne Lov af 18. November 1931 havde Gyldighed indtil Udgangen af Februar Maaned i Aar. Paa Grundlag af denne Lov blev der udstedt Forskrifter med Hensyn til Autorisation af en Række Banker og Vekselerere som Valutahandlere.

Men heller ikke denne Lov viste sig fyldestgørende, idet der fandt en Del ulovlig Handel Sted, og Kurserne respekteredes ikke, fordi der stadig var for stor Efterspørgsel efter fremmed Valuta. Importen fra Udlandet til Danmark aftog nemlig ikke som ventet. Dertil kom saa forøgede Vanskeligheder med Hensyn til Afsætningen paa Eksportmarkederne af danske Landbrugsprodukter, bl. a. Smør. For at holde Kronkursen i Overensstemmelse med Sterlingkursen havde Nationalbanken set sig nødsaget til at haandhæve en Kreditindskrænkningspolitik, som efterhaanden følte stærkt i alle Grene af Erhvervslivet, og som navnlig Banker og især Sparekasserne beklagede sig stærkt over.

Loven af 30. Januar blev Følgen af alt dette, som jeg her har omtalt. Denne Lov af 30. Januar, som har samme Titel som Loven af 18. November 1931, skulde altsaa

kun gælde i to Maaneder. Lovens Indhold var af langt videregaaende Art i Retning af Valutaforanstaltninger end Loven af 18. November 1931. Loven paabød hovedsagelig følgende: 1) At fremmed Valuta skal indleveres til Bankerne og af disse stilles til Nationalbankens Raadighed, og 2) Importen af Varer gøres afhængig af Udstedelse af en særlig Importattest, den saakaldte Valutaattest, og Afleveringskurserne for den fremmede Valuta fastsættes af Nationalbanken.

Loven fik en Gyldighedstid af to Maaneder, saaledes som jeg allerede har nævnt, altsaa indtil Udgangen af Marts Maaned 1932. Egentlig kunde dens faktiske Gyldighed med Hensyn til Udstedelsen af Importattester kun blive ca. 1½ Maaned, idet der i vid Udstrækning maatte tages Hensyn til de Bestillinger, der var gjort af Importører, og der maatte tages et vist Hensyn til visse Kontrakter, endog paa længere Sigt. Man kan derfor ikke paa det nuværende Tidspunkt fælde en retfærdig Dom over Valutacentralens Virksomhed.

Valutacentralen er som bekendt en Institution under Nationalbankens Ledelse; men jeg har naturligvis haft Lejlighed — ligesom ogsaa Valutaudvalget har haft det — til at følge Valutacentralens Arbejde, og det er mit Indtryk, at der er udført et stort og godt Arbejde for at faa en tilfredsstillende Ordning tilvejebragt efter de Forudsætninger, der er givet i Loven. Og efter som Erfaringerne indvindes, vil man selvfølgelig ogsaa bedre end i Begyndelsen kunne tilfredsstille de berettigede Krav fra Erhvervenes Repræsentanter. Men man bør, naar Kritikken udøves, ikke glemme, at Valutacentralen er oprettet i Henhold til en Lov, som er omtrent enstemmig vedtaget i Rigsdagen, og man bør ikke glemme, at Hensigten med Valutacentralens Oprettelse var at imødekomme Ønsket, ja Kravet om, at Staten skulde kunne beherske Importen, og at denne Import formindskedes.

Jeg foreslaar nu Lovens Gyldighed forlænget Aaret ud sammen med Bestemmelserne om Indløseligheden af Nationalbankens Sedler med Guld. Erhvervene og ikke mindst de producerende Erhverv har, forekommer det mig, Krav paa, at man ikke skifter System her fra Maaned til Maaned, men følger en Linie, hvorefter der kan disponeres, ikke mindst naar Talen er om at forøge Landets Evne til selv at fremstille de Varer, vi har Brug for. Jeg kan ikke se rettere end, at Loven har været til stor Gavn for Landet, naar vi tager Landet som